

Logopedie

Dysfagie (slikstoornis)

Dysfagie is het medische woord voor slikproblemen. Iemand met dysfagie heeft moeite met slikken.

Dysfagie kan verschillende oorzaken hebben. Het kan het gevolg zijn van een beroerte, de ziekte van Parkinson, kanker of het gebruik van bepaalde medicijnen. Ook zwakte, ernstige vermoeidheid of een slecht (kunst)gebit kan slikproblemen veroorzaken.

Meestal staan de slikproblemen niet op zichzelf en zijn er ook andere problemen. Daarom is het belangrijk om goed onderzoek te doen naar de oorzaak van de slikproblemen, zodat deze behandeld kunnen worden. Uw arts of behandelend logopedist bespreekt met u welke behandeling u krijgt. De behandeling kan voor iedereen anders zijn.

Klachten bij dysfagie

Bij dysfagie kunt u last hebben van de volgende klachten:

- U verslikt zich tijdens het eten en/of drinken (u moet hoesten, wordt rood, uw ogen beginnen te tranen).
- U hebt moeite met kauwen.
- U hebt het gevoel dat er eten, drinken of medicijnen in uw keel of slokdarm blijven steken.
- Er loopt speeksel, eten of drinken uit uw mond.
- Uw stem klinkt anders na het eten en/of drinken (pruttelend of borrelend).

Gevolgen van dysfagie

- U kunt snel gewicht verliezen.
- U hebt minder trek in eten en drinken.
- U eet en drinkt erg langzaam.
- U wordt tijdens het eten en drinken snel moe.
- U eet steeds hetzelfde, bijvoorbeeld alleen pap.
- U hebt angst om te eten en te drinken (slikangst).

Risico's

Als u zich verslikt, gaat u meestal hoesten. Als u minder kracht hebt om goed te hoesten of helemaal niet hoest tijdens het verslikken, kan er eten of drinken in de luchtpijp of longen komen. Daardoor is er kans dat er een longontsteking ontstaat.

Advies bij verslikken

Verslikken in drinken

Als u zich verslikt in drinken, probeer dan goed door te hoesten. Laat u niet tussen de schouderbladen slaan. Dat onderbreekt juist het hoestritme. Neem geen slokje water na het verslikken, dit kan het juist erger maken.

Verslikken in vast voedsel

Als u zich versikt in vast voedsel, probeer dan de voedselbrok op te hoesten. Lukt dat niet? Probeer dan het voedsel met de hand achter uit de keel weg te halen. Als dat ook niet lukt, zorg dan voor hulp.

Logopedie

Een logopedist onderzoekt en behandelt mensen met stem-, spraak-, taal en slikproblemen.

De logopedist onderzoekt welke problemen u hebt met slikken. Daarna krijgt u advies over wat in uw situatie kan helpen. Dat kunnen bijvoorbeeld aanpassingen in eten en drinken zijn, hulpmiddelen of een bepaalde houding van uw hoofd. Ook kunt u slikoefeningen krijgen.

Als er aanvullend onderzoek nodig is, krijgt u een verwijzing naar de arts die dat het beste verder kan onderzoeken. Dat kan de KNO-arts, radioloog, neuroloog of maag-, darm en leverarts zijn.

Aanpassingen in eten en drinken

Het kan helpen uw eten en drinken aan te passen.

U kunt bijvoorbeeld dranken dikker maken, waardoor u zich minder snel verslikt. U kunt pap in plaats van brood eten of de korsten van het brood halen. Een warme maaltijd kan fijngemaakt (gepureerd) worden.

Sondevoeding

Als er ernstige problemen zijn met slikken, kan worden besloten om u een infuus met vocht of sondevoeding te geven. Sondevoeding is vloeibare voeding die via een slangetje (sonde) door uw neus direct in de maag terecht komt. Het kan zijn dat u volledige sondevoeding krijgt of dat u de sondevoeding als aanvulling krijgt op wat u zelf kunt eten en drinken.

Houding van uw hoofd

Slikken kan makkelijker gaan als u uw hoofd naar voren buigt. De ingang van de luchtpijp sluit dan makkelijker af waardoor er minder kans is op verslikken.

Eten en drinken in het ziekenhuis

Wat kan helpen bij slikproblemen?

- Zit altijd goed rechtop tijdens eten en drinken.
- Eet en drink aan tafel zodra dat kan.
- Houd uw aandacht bij het eten of drinken, zorg ervoor dat u niet wordt afgeleid.

Informatie voor uw naasten

- Als uw naaste dorst of trek heeft, is het begrijpelijk dat u iets wilt geven. **Overleg altijd eerst met de verpleging.** Geef uw naaste nooit iets te eten of te drinken zonder dat u dat met de verpleging hebt besproken.
- Stel niet direct een vraag nadat uw naaste een hap of slok heeft genomen.

Ontslag uit het ziekenhuis

Als u lichamelijk opknapt, verbetert vaak de slikfunctie. Meestal kunt u bij ontslag uit het ziekenhuis het meeste van wat u gewend was weer eten en drinken. Soms blijft de slikfunctie zwak en herstelt deze niet goed.

Als dat nodig is, kunt u thuis doorgaan met logopedie. De logopedist van Antonius informeert dan de logopedist die u thuis gaat behandelen over uw situatie. Als u naar een verpleeghuis of revalidatiecentrum gaat, kan de logopedie daar verdergaan.

Hebt u opmerkingen of tips over de informatie in deze folder?

Wij ontvangen ze graag via folders@mijnantonius.nl